

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning for kansellert avgang som følge av at to besetningsmedlemmer meldte seg uegnet til å fly.

Dato

25.10.2024

Saksnummer

2024-00082

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager hadde bestilt flyreise Trondheim-Bergen med Norwegian: DY167 (operert av Norwegian) – Trondheim-Bergen – kl. 16:30-kl. 17:30 – 21. desember 2023. Flyvningen DY167 Trondheim-Bergen ble kansellert etter at flybesetningen ble rapportert uegnet for flyvning.

Klager ble booket om til dagen etter fra Trondheim kl. 08:30 via Oslo og med ankomst Bergen kl. 11:05. Det er mottatt refusjon av mat og hotell i ventetiden.

Fra klager så har det blitt sendt over en dom som har vært opp i EU angående lignende sak. Her var det dødsfall av en i flybesetningen, og det fremgår av dokumentet at hendelsen ikke kan ansees som ekstraordinær.

Klager krever standarderstatning på 250 euro per person i henhold til EU-forordning 261/2004.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Norwegian har anført at flyvningen med DY167 fra Trondheim til Bergen den 21. desember 2023 ble kansellert da to besetningsmedlemmer (piloter) meldte seg uegnet til å fly denne dagen. Det vises til Movement log, Irregularity email from OCC SMS og Information from Crew Control Department. Det ble sjekket om det fantes ledig besetningspersonell som kunne stille på jobb, men det var ikke mulig å finne tilstrekkelig personell til å betjene klagers flyvning.

I luftfarten er det forbudt å jobbe om bord hvis du er syk, fordi det er formelle medisinske helsekrav for å jobbe som flybesetning, og hvis du er syk oppfyller du midlertidig ikke disse kravene. I tillegg til sykdom kan besetningsmedlemmer i enkelte

situasjoner være midlertidig udyktige til tjeneste selv om de strengt tatt ikke er syke. Regelverket har forsøkt å dekke alle eventualiteter for å hindre en person fra å arbeide om bord i et fly når de burde ha latt være som følge av fysiologiske eller psykiske forhold som gjør vedkommende midlertidig uegnet til tjeneste. En person kan med andre ord være uegnet til tjeneste selv om de per definisjon ikke er syke. I slike tilfeller har besetningsmedlemmer plikt til å informere selskapet om at de er «uskikket» og avstår fra tjeneste.

Å erklære seg uskikket til å fly er både en rettighet og en plikt for alle ansatte som arbeider om bord på et fly. Årsaken til å være uegnet til å fly trenger ikke opplyses til flyselskapet, men det kan være alt fra søvnmangel (tretthet), fysiske eller psykiske skader eller andre sikkerhetshensyn. Når et besetningsmedlem melder seg uegnet til flyging, må besetningsmedlemmet fritas fra tjeneste. Å melde seg uegnet til å fly er en individuell beslutning og ikke en kollektiv beslutning. Siden vurderingen av å være skikket gjøres før hver flyging, kan ikke avvik forutsees.

Besetningsmedlemmer som melder seg uegnet til å fly er en ekstraordinær omstendighet utenfor flyselskapets kontroll. Det var ingen tiltak som ville ha unngått kansellering da flyselskapet ikke har noen kontroll eller innvirkning på slike hendelser.

I tilfeller der en kansellering er forårsaket av en ekstraordinær omstendighet, er luftfartsselskaper fritatt fra forpliktelsene til å betale kompensasjon. I et slikt tilfelle sier artikkel 5(3) i EU-forordning 261/2004 at flyselskapet ikke er forpliktet til å betale kompensasjon eller ekstrautgifter dersom det kan bevise at forstyrrelsen var forårsaket av en ekstraordinær omstendighet og at det iverksatte alle rimelige tiltak for å unngå at den ekstraordinære omstendigheten oppstår. Omstendigheter som er utenfor luftfartsselskapets kontroll, er hendelser som ikke er forårsaket av en handling eller unnlattelse fra luftfartsselskapet.

Basert på ovenstående kan ikke Norwegian imøtekomme kravet om EU-erstatning.

Nemnda bemerker

Nemnda legger til grunn at DY167 Trondheim-Bergen ble kansellert fordi flybesetningen ble rapportert uegnet for flyvning. Kansellering gir rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at kanselleringen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf. EU-forordning 261/2004 artiklene 5 og 7.

Norwegian har opplyst at kanselleringen av DY167 den 21. desember 2023 skyldtes at to besetningsmedlemmer til cockpit hadde meldt seg «unfit for flight» henholdsvis kl. 11:30 og kl. 13:06 denne dagen. Dette fremgår av trafikkloggen m.m. som selskapet har lagt frem som dokumentasjon i saken.

Det følger av EU-domstolens avgjørelse i C-156/22 avsnitt 26 at «artikel 5, stk. 3, i forordning nr. 261/2004 skal fortolkes således, at et uventet fravær på grund af sygdom eller dødsfald hos et medlem af en besætning, der er absolut nødvendigt for at gennemføre en flyvning, og som indtræder kort før denne flyvnings planlagte afgang, ikke er omfattet af begrebet 'usædvanlige omstændigheder' i denne bestemmelses forstand".

Det er slik nemnda ser det ingen grunn til å behandle situasjoner der besetningsmedlemmer melder seg "unfit for flight" annerledes enn ordinære sykdomsforfall. Bakgrunnen for EU-domstolens avgjørelse er primært at denne typen fravær etter sin art er påregnelig (en del av selskapets sedvanlige aktivitetsutøvelse), og at flyselskapene derfor må ta høyde for det ved bemanningsplanleggingen. Der det likevel oppstår kanselleringer som følge av slike sykdomsforfall, er det selskapets risiko. Begrunnelsen gjør seg fullt ut gjeldende også der besetningsmedlemmer melder seg "unfit for flight".

Det er derfor ikke tale om noen ekstraordinær begivenhet i forordningens forstand. Nemnda finner i lys av dette ikke at det er grunnlag for å fritta selskapet fra plikten til å betale standarderstatning på 250 EUR grunnet denne kanselleringen.

Forbrukerrepresentanten mener at klager i dette tilfellet har krav på forsinkelsesrente iht. forsinkelsesrenteloven, normalt regnet fra 30 dager etter at klager har krevd standardkompensasjon.

Vedtak

Transportklagenemnda anbefaler at Norwegian utbetaler standarderstatning på 250 EUR til hver av passasjerene.

Nemndas representanter

Ola Berg Lande (leder)

Berit Aamodt (Forbrukerrådet)

Martine Marlene Ruud (SAS)